

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Tvorivé techniky vo výučbe anglického jazyka

odtlačok pečiatky

PhDr. Helena Hanuljaková

podpis štatutárneho zástupcu

Názov vzdelávacieho programu

Tvorivé techniky vo výučbe anglického jazyka

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Jedným z kľúčových cieľov Národného programu výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike (Milénium) je v rámci reformy systému výchovy a vzdelávania skvalitnenie výučby posilnením jej tvorivej a humanistickej zložky. Tento cieľ je rozpracovaný aj v dokumente Rady Európy Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR), z ktorého vo svojich východiskách čerpá aj nová Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách (ŠPÚ, Bratislava, 2007). Rovnako uznesenie vlády SR č. 557 z 13. júla 2005 (akčné plány) podporilo myšlienku naliehavého riešenia situácie vo vyučovaní cudzích jazykov v SR.

Výsledky testovania čitateľskej gramotnosti u slovenských žiakov ukázali nízku úroveň čitateľskej gramotnosti najmä v oblasti tvorivého čítania, čítania s porozumením a práce s textom. Medzi učiteľmi dosiaľ pretrváva tradičný prístup k výučbe literatúry či k práci s textom, spočívajúci v memorovaní faktov a reprodukování cudzích názorov bez uplatnenia vlastných interpretačných schopností žiakov, čo sa konkrétne prejavuje napr. pri maturitnej skúške.

Štátny vzdelávací program podporil novú koncepciu výučby cudzích jazykov, ktorá sa výrazne odkláňa od memorovania, od rýchleho prechádzania témami, aby sa splnili učebné osnovy. Do škôl prináša humanizáciu a možnosť zvýšenia časovej dotácie v učebných plánoch v prospech tvorivého prístupu k učebným materiálom a textom.

Je potrebné, aby sa učitelia cudzích jazykov zoznámili s tvorivými technikami práce s textom a s technikami tvorivého písania, aby začali pracovať so žiakmi novým a moderným spôsobom v čo najskoršom veku, čo v konečnom dôsledku skvalitní nielen výsledky maturitnej skúšky či prípravu na súťaže nadaných žiakov ako je napríklad Olympiáda v anglickom jazyku, ale najmä prístup k učeniu sa cudzích jazykov. V oblasti jazykovej zručnosti písanie je potrebné, aby sa odstránil stres z písomného prejavu u žiakov, aby sa prešlo od písania dlhých slohových útvarov k písaniu kratších útvarov, v ktorých by žiaci tvorivým spôsobom rozvinuli jeho nosnú myšlienku. Skúsenosti učiteľov pre kontinuálne vzdelávanie v predmete anglický jazyk ukazujú, že medzi učiteľmi a žiakmi silnie potreba a záujem pracovať s inými textami, než aké poskytujú učebnice angličtiny, s autentickými textami. Tento trend je evidentný predovšetkým u učiteľov bilingválnych gymnázií, u žiakov s rozšíreným vyučovaním AJ a na vyššej úrovni ovládania anglického jazyka (B1, B2 a C1 podľa SERR), ktorí majú záujem o náročnejšie, motivujúcejšie texty a prácu s nimi. Literárne texty ako učebný materiál prispievajú nielen k rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti, tvorivého, kritického a analytického myslenia, ale i k rozvoju poznania a sebapoznávania.

Pri tvorbe vzdelávacieho programu sme vychádzali aj zo skúseností učiteľov AJ na ZŠ a SŠ, ktorí sa v rámci projektu Brána jazykov otvorená zúčastnili dvojmesačných stáží na príslušných stupňoch škôl vo Veľkej Británii a v Írsku.

Z dôvodu zachovania kontinuity vo výučbe AJ na ZŠ a SŠ je potrebné, aby sa tvorivý prístup v práci s textami začal uplatňovať už vo vyšších ročníkoch základných škôl.

Účastníci vzdelávania získajú vedomosti a zručnosti v oblasti moderných trendov vo výučbe AJ, budú rozvíjať a zdokonaľovať svoje profesijné kompetencie potrebné na uskutočnenie obsahovej reformy vo výučbe AJ, realizácia ktorej si vyžaduje aj zmeny metód a foriem práce. Oboznámia sa s technikami a interaktívnymi aktivitami, ktoré rozvíjajú jazykové kompetencie, kritické myslenie a tvorivosť žiakov a ktoré nenásilnou formou integrujú do jazykovej výučby literatúru.

Druh kontinuálneho vzdelávania

Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania

Kombinovaná forma (prezenčná a dištančná)

Ciele:

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom vzdelávania sú inovácie v aprobačnom predmete anglický jazyk pri implementácii tvorivých prvkov do vyučovania anglického jazyka.

Špecifické ciele

- poznať moderné didaktické metódy a prístupy vo výučbe anglického jazyka pri práci s literárnym textom alebo s autentickým textom iného druhu a zamerania,
- zvýšiť profesionálne kompetencie učiteľa AJ pri správnom uplatňovaní najmodernejších metód a foriem výučby AJ,
- skvalitniť výučbu AJ posilnením jej tvorivej a humanistickej zložky,
- odstrániť tradičné metódy práce založené na memorovaní a učení sa zoznamov autorov a diel,
- zamerať sa na písanie kratších slohových útvarov s cieľom tvorivo rozvinúť nosnú myšlienku textu,
- oboznámiť sa s technikami a aktivitami, ktoré rozvíjajú jazykové kompetencie žiakov, kritické myslenie a tvorivosť,
- osvojiť si rôzne druhy techník čítania,
- osvojiť si rôzne metódy a formy práce s textom,
- utvrdiť si základné princípy analytických, interpretačných a tvorivých stratégií pri práci s textom,
- oboznámiť sa so stratégiami pri kódovaní a dekódovaní textov,
- v diskusiách si vymeniť skúsenosti spojené s najefektívnejšími metódami a formami práce pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti žiakov,
- umožniť učiteľom výmenu skúseností v oblasti využívania literatúry vo výučbe anglického jazyka,
- oboznámiť sa s obsahom, metódami a technikami tvorivého písania,
- v praktickej činnosti sa venovať písaniu ako efektívnemu nástroju osvojovania si učebných stratégií, kľúčovému prostriedku zvyšovania čitateľskej gramotnosti a prostriedku pre rozvoj samostatnosti žiakov,
- posilniť metódy a formy sebahodnotenia u žiakov,
- propagovať diela anglicky píšucich autorov,
- posilniť záujem o čítanie anglickej originálnej literatúry u žiakov,
- poznať a naštudovať si vhodnú literatúru a učebné zdroje ako súčasť prípravy učiteľa AJ na aplikáciu získaných poznatkov a vedomostí v praxi (špecifikácia v časti „bližšie určená kategória“),
- poskytnúť učiteľom námety na tvorbu vlastných materiálov a aktivít s literárnymi textami.

Obsah vzdelávacieho programu

Obsahom vzdelávacieho programu je súhrn teoretických vedomostí a praktických zručností, ktoré zabezpečia pedagogickým zamestnancom rozvoj profesijných kompetencií vo výučbe AJ a umožnia im efektívne integrovať prvky tvorivého vyučovania vo výučbe AJ pri premene tradičnej školy na modernú v súlade s najnovšími európskymi edukačnými dokumentmi a požiadavkami. Sú to predovšetkým

základné vedomosti o:

- novej koncepcii vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách,
- koncepcii a metodike tvorivého vyučovania,
- moderných didaktických prístupoch zameraných na žiaka a humanizujúcich prístupoch,
- autonómnom spôsobe učenia sa a o sebahodnotení,
- inteligenčných typoch žiakov podľa Gardnera.

podrobné vedomosti o

- technikách zameraných na hru so slovom a generovanie nových myšlienok,
- technikách zameraných na prezentovanie zážitkového sveta žiakov, ich sebareflexiu a sebvýjadrenie formou tvorby kratších textov,
- technikách ozrejmujúcich podstatu naratívnych a opisných postupov,
- technikách, zameraných na hľadanie adekvátnych riešení vlastných komunikačných zámerov na požadovanej lexikálnej, syntaktickej a štylistickej úrovni,
- technikách podporujúcich interaktívnu činnosť žiakov a spoločné tvorivé hľadanie,
- technikách stimulovaných rôznymi zdrojmi informácií, zameraných na vzťahy slovesného, výtvarného a hudobného umenia s využitím viacerých typov inteligencie žiakov,
- didaktických postupoch pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti,
- analýze a interpretácii textov a aplikácii získaných poznatkov,

a schopnosti samostatne využívať získané vedomosti a spôsobilosti pri tvorbe vlastných učebných materiálov, pri práci s učebnicami a doplnkovými učebnými materiálmi, pri vlastnej príprave na vyučovacie hodiny a pri výbere vhodnej literatúry k realizácii výučby AJ na II. stupni ZŠ a na SŠ.

Učebné osnovy	Prezenčná časť		Dištančná časť	Učebné okruhy
	Teoretická časť	Praktická časť		
1. tematický okruh: Nová koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách, čitateľská gramotnosť.	8h	2h	5h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nová koncepcia vyučovania CJ v ZŠ a SŠ (ŠPÚ, 2007). ▪ Národný program výchovy a vzdelávania v SR (Milénium). ▪ Štátny vzdelávací program, školské vzdelávacie programy, učebné osnovy z hľadiska výučby AJ na ZŠ a SŠ. ▪ Alarmujúce výsledky prieskumu čitateľskej gramotnosti v SR. ▪ Postupy pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti.

2. tematický okruh: Konceptia a metodika tvorivého vyučovania.	6h	4h	0h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potreba zvyšovania profesionálnych kompetencií učiteľa CJ v oblasti tvorivého prístupu. ▪ Moderné didaktické metódy a prístupy. ▪ 7 typov inteligencií. ▪ Techniky stimulované rôznymi zdrojmi informácií, zamerané na vzťahy slovesného, výtvarného a hudobného umenia. ▪ Moderné didaktické žiakocentrické a humanizujúce prístupy. ▪ Autonómnosť učiacich sa. ▪ Funkcia sebahodnotenia v procese učenia sa cudzích jazykov.
3. tematický okruh: Techniky tvorivého písania, tvorivého a kritického myslenia pri práci s textom.	5h	10h	5h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Techniky zamerané na hru so slovom a generovanie nových myšlienok. ▪ Techniky zamerané na prezentovanie zážitkového sveta žiakov, ich sebareflexiu a sebaujedenie formou písomného prejavu. ▪ Techniky ozrejmujúce podstatu naratívnych a opisných postupov. ▪ Techniky zamerané na hľadanie adekvátnych riešení vlastných komunikačných zámerov na požadovanej lexikálnej, syntaktickej a štylistickej úrovni. ▪ Techniky podporujúce interaktívnu činnosť žiakov, spoločné tvorivé hľadanie.
4. tematický okruh: Aplikácia získaných poznatkov a vedomostí v praktických činnostiach - workshopy.	0h	7 h	8 h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Príprava na praktické cvičenia - štúdium doporučenej literatúry. ▪ Úloha: Praktické cvičenia na rozvoj tvorivého a kritického myslenia. ▪ Úloha: Analýza a interpretácia textov a aplikácia získaných poznatkov pri práci s umeleckým textom. ▪ Úloha: Tvorba úloh a zadaní k textom, ktoré rešpektujú učebné osnovy a profil žiaka. ▪ Úloha: Tvorba vlastných učebných materiálov.
Spolu hodín	19 h	23 h	18h	42/18

Metódy vzdelávania

Prednášky, riadené a voľné diskusie, riadené rozhovory, brainstorming, praktické cvičenia, workshopy, individuálna a tímová (skupinová) práca, samostatná práca v domácom prostredí, tvorba vlastných učebných materiálov, prezentácie riešenia úloh, kaskádová metóda učenia sa a vyučovania, metóda učiacich staníc, e-mailová komunikácia, konzultácie, individuálne poradenstvo.

Rozsah vzdelávacieho programu

- 60 hodín (teoretická aj praktická časť) najneskôr do dvanástich mesiacov

Prezenčná forma z celkového rozsahu predstavuje 42 hodín, dištančná forma 18 hodín na štúdium odporúčenej literatúry, tvorivé písanie, tvorbu vlastných učebných materiálov a na prípravu prezentácie vlastného metodického postupu s využitím tvorivých techník v práci s anglickým textom.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória PZ: učiteľ

Podkategórie:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy)
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ jazykovej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie

Kariérový stupeň: samostatný PZ, PZ s I. atestáciou, PZ s II. atestáciou

Kariérová pozícia: –

Vyučovaci predmet: anglický jazyk

Bližšie charakteristiky: na vzdelávanie sa môžu prihlásiť kvalifikovaní učitelia anglického jazyka.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Poskytovateľ zaraďuje pedagogického zamestnanca na kontinuálne vzdelávanie alebo vykonanie skúšky podľa § 35 ods. 6 zákona 317/2009 Z.z. na základe písomnej prihlášky.

Spôsob prihlasovania:

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou a pohovorom pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

1. Účasť najmenej na 80% z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracovanie úloh zadaných lektorom v rámci dištančnej formy vzdelávania.

3. Úspešná záverečná prezentácia a pohovor z teoretickej časti obsahu vzdelávania pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Členov komisie menuje štatutárny orgán poskytovateľa. Účastník spracuje jednu tému z obsahu vzdelávacieho programu podľa vlastného výberu tak, aby bola realizovateľná vo vyučovaní v predmete anglický jazyk na príslušnom type školy.

Pre pedagogických zamestnancov, ktorí sa budú uchádzať o overenie profesijných kompetencií nadobudnutých výkonom pedagogickej činnosti alebo seba vzdelávaním (podľa § 35 ods. 6 Zákona č. 317/2009 Z.z.) sú stanovené nasledovné požiadavky:

1. Odovzdanie písomne vypracovaných úloh z problematiky obsahu tematických okruhov zadaných lektorom v rámci dištančnej formy vzdelávania.
2. Úspešná záverečná prezentácia a pohovor z teoretickej časti obsahu vzdelávania pred trojčlennou skúšobnou komisiou vymenovanou poskytovateľom inovačného vzdelávania v termíne určenom poskytovateľom. Témy pohovoru určí poskytovateľ aktuálne podľa jednotlivých tematických okruhov.

Členmi skúšobnej komisie bude predseda, lektor a učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie alebo odborník pre obsah programu kontinuálneho vzdelávania menovaní za členov komisie poskytovateľom.

Personálne zabezpečenie a garant (súhlas garanta):

Garant vzdelávacieho programu

Garant: PaedDr. Eva Obžerová, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s II. atestáciou, RP MPC Bratislava.

Lektori vzdelávacieho programu

Garant vzdelávacieho programu, učители pre kontinuálne vzdelávanie MPC a vysokoškolskí učители s aprobáciou anglický jazyk, zahraniční lektori s lektorskou praxou a odborníci z praxe.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Technické, materiálne a informačné zabezpečenie:

Prezenčná časť vzdelávania sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodicko-pedagogických centier, v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách a v iných vhodných priestoroch, ktoré budú spĺňať podmienky technického a materiálneho vybavenia. Dištančná časť vzdelávania sa bude realizovať formou e-mailovej komunikácie.

Pri vzdelávaní budú aktívne využívané IKT prostriedky (dataprojektor a notebook s pripojením na internet), flipchartová tabuľa s príslušenstvom (papier, fixky, stierka, magnetky), prípadne interaktívna tabuľa a kancelárske potreby (kancelársky papier A4 a A3, farebný papier, fixy, lepiaca guma).

Učebné zdroje - študijné texty, metodické materiály a pracovné listy k jednotlivým témam budú spracované lektormi vzdelávania. Učebným materiálom budú Príručka tvorivého písania I a II, publikácia Na stope slovám a i. podľa odporúčení lektormi vzdelávania.

Účastníci budú o organizácii inovačného vzdelávania informovaní prostredníctvom webovej stránky poskytovateľa a mailovej komunikácie s vedúcim skupiny.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Návrh počtu kreditov:

15 kreditov – 12 kreditov za absolvovanie vzdelávania a 3 kredity za ukončovania vzdelávacieho programu.